

ТОРА ОР • ПАРШІ ВАЙШЛАХ • МААМАР 4

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'...

I тієї ночі він підвівся

Яаков, рівень краси (Тіферет), що поєднує протилежності, прагнув поєднати охоплююче світло Тору з внутрішнім світлом Тікуна. У служінні Б-гови це означає рацо [прагнення душі залишити тіло] полум'яної любові, якому завжди відповідає рівний йому шов [повернення] до Тори й міцвос, подібно до води, змішаної з вином.

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayishlach/4/

ГОЛОВНА ДУМКА

Яков, рівень краси (Тіферет), що поєднує протилежності, прагнув поєднати охоплююче світло Тогу з внутрішнім світлом Тікуна. У служінні Б-гові це означає рацо [прагнення душі залишити тіло] полум'яної любові, якому завжди відповідає рівний йому шов [повернення] до Тори й міцвос, подібно до води, змішаної з вином.

Кожен розділ: текст івритом, потім переклад, потім коротке пояснення під золотою лінією. Маленькі цифри в тексті івритом позначають примітки наприкінці.

КОРОТКО ПРО МААМАР

Маамар тлумачить перехід Якова через Ябок, літери якого означають єднання благословення і святості, як перехід через «річку» розуміння (Біна), крізь яку спускається кожен потік. Корінь патріархів лежить за цією річкою, у вінці (Кетер). Прагнучи до охоплюючого світла Тогу, що передує світові еманції (Ацилут), Яков перейшов річку й підніс туди все, що виправив, але сам залишився позаду, щоб очистити Ейсав, який іще перебував у розбитті. Чому? Яков — краса (Тіферет), середня лінія, що поєднує милість (Хесед) і стриманість (Гвура), тому він прагнув поєднати дві інші протилежності: охоплююче світло Тогу й внутрішнє світло Тікуна. У служінні Б-гові це рацо — любов, така палка, що прагне залишити тіло, — і шов, врівноважене пробудження, яке притягує Б-жественність у Тору й міцвос. У Тогу було лише рацо, тому його світла залишили свої посудини. Бен Азай, чий корінь був у Тогу, подивився й помер; Рабі Аківа, чий рацо і шов були поєднані, увійшов до Пардесу й вийшов із нього з миром та став джерелом Усної Тори. Мета Якова — щоб за рацо завжди йшов рівний йому шов, як у воді, яку він домішав до вина; саме це робить його довершенням патріархів.

ПЛАН

1 Перехід через Ябок

¶1-2

Ябок — це єднання благословення і святості, річка Біни. Корінь патріархів лежить за нею, у Кетері; Яков перейшов її, прямуючи до охоплюючого світла Тогу, підніс туди все, що виправив, а сам залишився, щоб очистити Ейсав, який іще перебував у розбитті.

2 Поєднання двох протилежностей

¶3

Яков — Тіферет, середня лінія, що поєднує Хесед і Гвуру та виявляє Нескінченне світло (Ор Ейн Соф); тому він прагнув поєднати охоплююче світло Тогу з внутрішнім світлом Тікуна.

3 Рацо і шов

¶4-5

Одна любов палає, наче спалахи вогню, і прагне залишити тіло; інша втихомирюється в серці й притягує Б-жественність у Тору й міцвос. У Тогу було рацо, тому його світла залишили свої посудини; Тікун — це шов: «проти своєї волі ти живеш».

4 Четверо, які увійшли до Пардесу

¶6-7

Бен Азай, чий корінь був у Тогу, не захотів повернутися до шов — і подивився та помер. Рацо і шов Рабі Аківи були поєднані в середній лінії, тому він увійшов і вийшов із миром та став джерелом Усної Тори, яка також поєднує протилежності.

5 Вода у вині

¶8-9

Мета Якова — щоб за рацо завжди йшов шов, як тоді, коли він домішав воду до вина; саме це робить його довершенням патріархів, на відміну від непокритої Хесед Авраама та Гвури Іцхака.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Ябок יב"ק

Це читають як початкові літери слів «єднання благо-словення і святості»: річка Біни, крізь яку притягується кожен потік і кожне єднання вищих світл.

Тогу і Тікун תהו ותקון

Тогу, що передує Ацилуту, — це охоплююче світло, якого його посудини не могли вмістити; Тікун — це впорядкований світ, у якому світло перебуває всередині посудин.

Рацо і шов רצוא ושוב

Прагнення й повернення: туга душі залишити тіло й приліпитися до Б-га та її повернення, щоб притягувати Б-жественність через Тору й міцвос.

Любов, наче спалахи вогню האהבה ברשפי אש

Агава раба — любов, надто сильна, щоб серце могло її вмістити; вона поривається залишити тіло, як полум'я прагне відірватися від гнота.

Середня лінія קו האמצעי

Тіферет, що поєднує праву й ліву сторони, Хесед і Гвуру; це властивість Якова й Рабі Аківи, чий рацо і шов були належно поєднані.

Маїн нуквін і маїн духрін מ"ן ומ"ד

«Жіночі води», що підносяться знизу, і «чоловічі води», що притягуються згори; у Рабі Аківи це були його вхо-дження через рацо й вихід через шов.

Перехід через Ябок

1 ויקם כלילה¹ הוא² ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל³ כו'.

«І він підвівся тієї ночі, узяв двох своїх дружин» тощо; «і перейшов брід Ябока, і взяв їх та перевів через потік» тощо.

Маамар починається віршами, що описують, як Яаков уночі переходить потік Ябок разом зі своєю родиною напередодні зустрічі з Ейсавом. Альтер Ребе розкриває кожен етап цього переходу як сходинку духовного піднесення Яакова.

פי' יב"ק [יחוד ברכה וקדושה] הוא יחוד ברכה וקדושה.⁴ והענין דהנה כתיב בעבר הנהר ישבו אבותיכם⁵ מעולם^{6,7} ופי' הנהר הוא בחי' בינה⁸ כמ"ש ונהר יצא מעדן⁹ כו'

Значення [назви] «Ябок» — [початкові літери слів] «іхуд бераха у-кдуша» (єднання, благословення і святість). Річ у тім, що написано: «Ваші батьки здавна жили за рікою»; а «ріка» означає рівень розуміння (Біна), як написано: «І ріка виходила з Едена» тощо.

Літери назви «Ябок» читаються як початкові літери трьох слів — «єднання, благословення, святість». Далі наведено слова Єгошуа про те, що праотці жили «за рікою», і ріку ототожнено з Біною — сферою, з якої витікає все, подібно до ріки, що виходить з Едена.

ושרש האבות הוא מעבר הנהר היינו מבחי' הכתר שהוא למעלה מהנהר הנ"ל רק שמשם נמשכו האבות ונשפלו למטה בעבר השני של הנהר בז"א דאצילות¹⁰ (וע' בזהר פי' אמור¹¹ מ"ש ע"פ זה)

Корінь праотців — «за рікою», тобто на рівні вінця (Кетер), що вище від згаданої ріки; однак звідти праотці були притягнуті вниз, на другий бік ріки, до емоційних атрибутів (Зеїр Анпін) світу еманції (Ацилут). (Див. у Зогар, Parshas Emor, що сказано про цей [вірш].)

Праотці вкорінені «за рікою», у Кетері — рівні, що перебуває вище від Біни й узагалі вище за інтелект. Звідти вони спустилися на другий бік ріки, до Зеїр Анпін — емоційних атрибутів Ацилуту, де зазвичай розміщують праотців; Зогар у Parshas Emor тлумачить цей вірш саме так.

ויעקב שרצה שימשיך לו המקיף דתהו הנ"ל שלפני אצילות הוצרך מתחלה לעבור את הנהר הנ"ל

Яаков, який хотів притягнути до себе згадане вище охоплювальне [світло] (макіф) Тоу, що передує Ацилуту, спершу мав перейти згадану ріку.

Яаков хотів притягнути охоплювальне світло Тоу — світу, що передував Ацилуту і світла якого були надто великими для будь-якої посудини. Щоб досягти його, він спершу мав перейти за межі Біни — ріки.

וזהו ויעבר את מעבר יבק כי בחינת יחוד ברכה וקדושה הוא הכל בחי' נהר הנ"ל שעל ידו נמשכו כל השפעות ויחוד אורות עליונים כמ"ש ונהר יצא מעדן להשקות את הגן כו'.

І це — «він перейшов брід Ябока», бо рівень єднання благословення і святості цілком належить до рівня згаданої ріки, через яку притягуються всі потоки впливу та єднання вищих світел, як написано: «І ріка виходила з Едена, щоб напувати сад» тощо.

У цьому полягає внутрішній зміст переходу через брід Ябока: єднання благословення і святості, яке заковане в назві Ябок, саме й здійснюється завдяки ріці — Біні, через яку спрямовується весь Б-жественний вплив і поєднуються вищі світла. Отже, перейти Ябок означає піднятися понад усією системою спрямованого потоку.

2 וכשעבר את הנהר והגיע לבחי' שלמעלה מהנהר הנ"ל אז לא רחוק הוא מן המקיף דתהו הנ"ל שלפני האצילות וזהו ויעבר את אשר לו¹² כל מה שתיקן העלה הכל לשם.

Коли ж він перейшов річку й досяг рівня, що лежить вище згаданої річки, то вже був недалеко від охоплюючого [світла] Тогу [Хаосу], згаданого вище, яке передує світу еманції (Ацилут). І це означає: «І він переправив те, що було його»: усе, що він виправив, він підніс туди — усе це.

Після того як Яаков піднявся вище рівня розуміння (Біна), він опинився поблизу охоплюючого світла Тогу. Слова «Він переправив те, що було його» означають, що він підніс до цього рівня все, що вже виправив.

אך הוא בעצמו נשאר למטה עדיין כמ"ש ויותר יעקב לבדו^{13,14} כי רצה לברר את עשו שהוא עדיין בשבירה כמו שהודיעוהו המלאכים כו' והוא ענין ויאבק איש עמו כנודע:

Однак він сам іще залишався внизу, як сказано: «І Яаков залишився сам», бо хотів виправити Ейсав, який іще перебував у стані розбиття, як сповістили йому ангели тощо. І в цьому полягає суть слів «і чоловік боровся з ним», як відомо.

Сам Яаков залишився позаду, «сам», бо Ейсав усе ще перебував у розбитому стані Тогу: послані ним ангели доповіли: «Ми прийшли до твого брата, до Ейсава», тобто Ейсав, як пояснює Раши, усе ще був сповнений ненависті (Берешит 32:7). Те, що Яаков залишився внизу, щоб виправити Ейсава, — це внутрішній зміст нічної боротьби з «чоловіком», якого мудреці ототожнюють з ангелом Ейсава.

Поєднання двох протилежностей

3 ולהבין כללות ענין כוונת יעקב בהמשכת המקיף דתהו לעולם התקון וגם יוכן זה בעבודת ה'

Щоб зрозуміти загалом намір Якова щодо притягнення охоплювального [світла] Тоху у світ Тікун (виправлення), а також зрозуміти це в служінні Б-гу:

Тепер Альтер Ребе запитує, чому Яков хотів привести охоплювальне світло Тоху у впорядкований світ Тікун, і обіцяє пояснити це на прикладі особистого служіння людини Б-гу.

הנה ידוע דיעקב הוא בחי' 15 ת"ת [תפארת] שמחבר ב' הפכים שהן חו"ג [חסד וגבורה] כי ע"י התכללות ב' הפכים יחד הוא עיקר הת"ת [התפארת]

Відомо, що Яков — це рівень (бхіна) краси (Тіферет), яка поєднує дві протилежності, а саме милість (Хесед) і стриманість (Гвура); адже сутність Тіферет полягає у взаємному включенні двох протилежностей

Яков уособлює Тіферет, яка гармонізує Хесед — милість — і Гвуру — стриманість. Її краса полягає саме в тому, що вона поєднує ці дві протилежності.

(כמו בגוונים כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי) והמשכת והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] בקו האמצעי כו'

(як і з барвами: коли дві або три барви поєднуються, у цьому й полягає сутність краси), а також [це] низведення і розкриття Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) у середній лінії тощо.

Краса кольорів також виникає завдяки поєднанню кількох відтінків, а не лише одного. Тіферет — це також «середня лінія», центральний стовп сфірот, через який Нескінченне світло низводиться й розкривається.

לכך רצה ג"כ לחבר ולייחד ג"כ המקיף דתהו עם האו"פ [האור פנימי] דתקון שהם ג"כ ב' הפכים שיתחברו יחד ואז יהיה גילוי אוא"ס [אור אין סוף] (ועיין בזהר פ' תרומה דקע"ה ע"ב ע"פ והבריח התיכון 16 ושם דף קע"ו ע"א): 17. 18

Тому він також хотів поєднати й об'єднати охоплювальне [світло] Тоху з внутрішнім світлом (ор пнімі) Тікун, адже це також дві протилежності, які мають поєднатися; і тоді розкриється Ор Ейн Соф. (Див. також Зоар, розділ Трума, с. 175b, до [слів вірша] «І середній брус», а також там, с. 176a.)

Оскільки поєднання протилежностей становить саму сутність Якова, він прагнув поєднати ще одну пару протилежностей: охоплювальне світло Тоху та внутрішнє світло Тікун. Їхнє поєднання мало привести до розкриття самого Нескінченного світла, як пояснює Зоар, говорячи про середній брус Скинїї.

רוֹזְדִּיל 3 • 14-5

Рацо і шов

4 וביאור הדברים הנה יש ב' בחי' בעבודת ה'. הא' האהבה ברשפי אש בתגבורת מאד לצאת מן הגוף וליפרד מן הפתילה כו'

Пояснення цього таке: у служінні Б-гові є два рівні. Перший — це любов у вогняних спалахах, із надзвичайною силою, що прагне покинути тіло й відокремитися від ґнота тощо.

Перший спосіб служіння — це настільки палка любов, що душа прагне покинути тіло, подібно до полум'я, яке здіймається вгору, немов намагаючись відірватися від ґнота.

והוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] שאין כלי הלב מכילה אותה כי לא יכול הלב להתפעלות העצומה. לכן לא יוכל לעמוד בכלי גופו וחפץ לצאת מנרתקה חומר הגוף.

Це рівень агави раба [великої любові], якої не може вмістити посудина серця, адже серце не здатне вмістити надзвичайне душевне піднесення. Тому [душа] не може залишатися в посудині свого тіла й прагне вийти зі своєї оболонки — матерії тіла.

Ця «велика любов» переповнює серце: почуття надто сильне, щоб серце могло його вмістити. Тоді душа прагне зовсім залишити свою тілесну «оболонку».

והבי' בחי' התפעלות המתיישב בכלי הלב ועיקר ענינה הוא בחי' המשכת אלקות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] דוקא ככלים מכלים שונים¹⁹ בתומ"צ [בתורה ומצות]. וזהו ענין רצוא ושוב.

Другий — це рівень душевного піднесення, яке знаходить місце в посудині серця; його головний зміст — притягнення Б-жественності згори вниз, саме в посудині, «посудини різних видів», у Торі й міцвот [заповідях]. У цьому й полягає поняття рацо ве-шов (прагнення вгору й повернення).

Другий спосіб — це почуття, яке знаходить місце в серці й спрямоване на те, щоб притягувати Б-жественність униз, у світ, у різноманітні «посудини» Торі й міцвот. Разом ці два способи становлять рацо — прагнення душі піднятися вгору — і шов, її повернення до дії вниз.

5 והנה בחיי עולם התהו הנ"ל היה בבחי' רצוא לכן נסתלקו האורות מן הכלים כמו האה"ר [האהבה רבה] ליפרד מן הפתילה והכלים כו'.

Тепер же рівень світу Тогу, згаданого вище, перебував у стані рацо (прагнення вгору); тому світла залишили посудини, подібно до великої любові [яка прагне] відокремитися від ґнота й посудин тощо.

Світ Тогу був цілковито рацо: його світла зривалися вгору й не залишалися всередині своїх посудин, подібно до того, як велика любов душі напружено прагне залишити тіло. Саме тому посудини Тогу розбилися.

אבל התקון הוא בחיי שוב והוא בחיי תומ"צ [תורה ומצות] ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי^{20, 21} להיות בתוך הגוף להמשיך אא"ס [אור אין סוף] בכלים מכלים שונים²².

Але Тікун — це стан шов (повернення), що відповідає рівню Тори й міцвот; і «проти своєї волі ти живеш» — щоб перебувати в тілі й низвести Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) у посудини, «посудини різних видів».

Тікун — це шов: світло, що залишається всередині посудин; у житті людини це означає Тору й міцвот. Слова Мішни «проти своєї волі ти живеш» виражають думку, що душа повинна залишатися в тілі, аби низвести Нескінченне світло в різноманітні посудини міцвот.

РОЗДІЛ 4 • ¶ 6-7

Четверо, які увійшли до Пардесу

6 וזה היה ההפרש ג"כ באותן ד' שנכנסו לפרדס²³ בן עזאי הציץ ומת. ובי"ז [ובן זומא] הציץ ונפגע. רק ר"ע [רבי עקיבא] נכנס בשלום²⁴ ויצא בשלום.²⁵

І така сама відмінність була між тими чотирма, які увійшли до Пардесу: Бен Азай зазирнув і помер, Бен Зома зазирнув і постраждав; лише рабі Аківа увійшов у мирі й вийшов у мирі.

Талмуд розповідає про чотирьох мудреців, які «увійшли до Пардесу» — саду містичного сходження. Бен Азай помер, Бен Зома постраждав, і лише рабі Аківа увійшов і вийшов у мирі.

כי בן עזאי היה בבחי' רצוא דאה"ר [דאהבה רבה] הנ"ל בבחי' כלות הנפש ולא רצה להיות נשפל בבחי' שוב לכך לא רצה לישא אשה ואמר אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים²⁶

Адже Бен Азай перебував у стані рацо (прагнення вгору), породженого згаданою вище великою любов'ю, — у стані клос га-нефеш (вичерпання душі), і не бажав опускатися до стану шов (повернення вниз). Тому він не хотів одружуватися й казав: «Можливо, світ існуватиме завдяки іншим».

Служіння Бен Азая було суто рацо — таким сильним прагненням, що його душа була готова вичерпатися в Б-гові. Він не хотів опускатися до шов, тому й не одружився, кажучи, що інші можуть заселити світ.

לכן הציץ ומת שנסתלק לגמרי מן הכלי כנ"ל כי עזה כמות²⁷ אהבה כו' אכן אין זה דרך התורה שהיא בבחי' תקון כי לשבת יצרה²⁸ ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי²⁹

Тому він зазирнув і помер: він цілковито відокремився від посудини, як згадувалося вище, бо «любов сильна, як смерть» тощо. Однак це не шлях Тори, яка перебуває в стані тікун (виправлення), адже «Він утворив її, щоб її населяли», і «проти своєї волі ти живеш».

Тож його душа цілковито залишила тіло, адже любов може бути «сильною, як смерть». Але шлях Тори — це тікун: Б-г «не створив її для хаосу, Він утворив її, щоб її населяли» (Ішая 45:18), і душа має й далі жити в тілі.

לכן ר"ע [רבי עקיבא] שהיה מבחי' תקון נכנס בשלום ויצא בשלום שהיה המ"ן [המ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] שלו דהיינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה³⁰ שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן היה השוב אח"כ.

Тому рабі Аківа, який належав до рівня тікун, увійшов у мирі й вийшов у мирі: його майїн нуквін і майїн духрін (жіночі та чоловічі води), тобто рацо і шов, були в належній мірі та гармонійному поєднанні: яким було рацо, таким згодом був і шов.

Рабі Аківа, корінь душі якого був у тікун, урівноважив сходження і повернення — свої «жіночі води» (прагнення вгору) та «чоловічі води» (потік, що притягується вниз). Сила його повернення відповідала силі його прагнення, і тому він вийшов у мирі.

7 וזהו נכנס בשלום כו' הוא בחי' קו האמצעי המיוחד ומחבר את ה' קוין ימין ושמאל שהם בחי' ר"ש [רצוא ושוב]

І це означає «увійшов із миром» тощо: це рівень (бхіна) середньої лінії, яка об'єднує та поєднує дві лінії — праву й ліву, що є рівнями рацо (прагнення вгору) і шов (повернення вниз).

«Із миром» вказує на середню лінію, яка об'єднує праву й ліву лінії сфер духовного прояву (сфірот). Тут права й ліва означають рацо і шов, тож мир Рабі Аківи означає, що його піднесення й повернення були поєднані.

לכך היה העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] שלו שהוא ענין שנכנס לפרדס במדה ומזיגה נכונה בכח"י רי"ש [רצוא ושוב] ונכנס בשלום בכח"י מ"ן [מ"ן נוקבין] ויצא בשלום בכח"י המשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] בח"י שוב. (ועמ"ש פ' ויצא גבי בשלום כ' בח"י שלום ע"ש בד"ה והיה)

Тому його піднесення маїн нуквін [«жіночих вод»], яке полягало в тому, що він увійшов до Пардесу [містичного саду], відбувалося в належній мірі й правильному поєднанні, в аспекті рацо і шов: він увійшов із миром в аспекті маїн нуквін, а вийшов із миром в аспекті притягування вниз маїн духрін [«чоловічих вод»], в аспекті шов. (Див. також те, що написано в розділі Ваеце про слова «із миром» — два рівні миру; див. там, у маамарі, що починається словами «והיה».)

Його вхід до Пардесу був піднесенням маїн нуквін — прагненням угору, а його вихід — притягуванням униз маїн духрін, тобто поверненням; обидва відбувалися в належній мірі, тому він увійшов і вийшов із миром. Маамар, на який указує Альтер Ребе (Тора Ор, Ваеце 1:26), говорить про два види миру: знизу вгору, коли віддалене наближається, і згори вниз, коли Б-жественність притягується вниз через Тору й міцвос.

משא"כ בן עזאי ששרשו היה מבחי' תהו ששם הוא בחי' שני קוין כנ"ל בענין ויחץ כו' לשני מחנות³¹

Інакше було з Бен Азая, чий корінь походив із рівня Тогу [хаосу], де, як сказано вище у зв'язку зі словами «I розділив... на два табори», існують дві лінії.

На відміну від нього, Бен Азай мав корінь у Тогу, де дві лінії відокремлені одна від одної, як пояснював попередній маамар у зв'язку з тим, що Яаков розділив свій народ на два табори.

לכך לא הי' התחברות הרו"ש [הרצוא ושוב] במזיגה נכונה והציץ ומת כו' התגברות הרצוא כו'

Тому рацо і шов не були поєднані в належній мірі, і він зазирнув та помер тощо [через] переважання рацо тощо.

Оскільки в Тогу лінії розділені, рацо і шов Бен Азая не були врівноважені. Рацо взяло над ним гору, і він помер.

ולכן היה ר"ע [רבי עקיבא] מקור כל התורה שבע"פ [שבעל פה]³² כי סתם משנה ר"מ [רבי מאיר]³³ וסתם ספרא ר' [רבי] יהודה כו' וכולהו אליבא דר"ע [דרבי עקיבא].

І тому Рабі Аківа був джерелом усієї Усної Тори, адже анонімна Мішна — це Рабі Меїр, а анонімна Сифра — Рабі Єгуда тощо, і всі вони — за Рабі Аківою.

Талмуд каже, що анонімна Мішна відповідає вченню Рабі Меїра, а анонімна Сифра — вченню Рабі Єгуди, і всі вони йдуть за Рабі Аківою, своїм учителем. Отже, Рабі Аківа є джерелом усієї Усної Тори.

והוא לפי שהתורה ג"כ היא מבחי' התקון ויש בה התכללות ב' ההפכים דרו"ש [דרצוא ושוב] כמ"ש מימינו
 אש דת למו³⁴ כו' לכן היה גילוי התורה ע"י ר"ע [רבי עקיבא] שהיה בו בחי' זו כנ"ל:

Це тому, що Тора також походить із рівня Тіккун [виправлення], і в ній поєднані дві протилежності — рацо і шов, як сказано: «Із правиці Його — вогненний закон для них» тощо. Тому розкриття Тори відбулося через Рабі Аківу, який мав цю властивість, як сказано вище.

Сама Тора належить до Тіккун і поєднує протилежності: її було дано як «вогненний закон» із правиці Б-га; вогонь рацо поєднується з правицею милості (Хесед), яка струменить донизу. Тож цілком доречно, що Тора розкрилася через Рабі Аківу, чия душа поєднувала рацо і шов.

РОЗДІЛ 5 • 18-9

Вода у вині

8 ועתה יובן ענין כוונת יעקב לייחד ולחבר המקיף דתהו עם האו"כ [האורות וכלים] דתקון היינו שיהיה
 תמיד רו"ש [רצוא ושוב] במזיגה אחת שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן השוב דהיינו שיהיה האה"ר [האהבה רכה]
 ברשפי אש ליפרד מן הפתילה כו'.

Тепер стане зрозумілим намір Яакова — поєднати й з'єднати охоплювальне [світло] Тогу зі світлами й посудинами (орот ве-келім) Тікуну: щоб рацо (прагнення вгору) і шов (повернення вниз) завжди були в єдиному поєднанні, так що міра шову відповідала мірі рацо; тобто щоб була велика любов, мов вогняні спалахи, — бажання відділитися від гнота тощо.

Тепер стає зрозумілим служіння, до якого прагнув Яаков: поєднати охоплювальне світло Тогу зі світлами й посудинами Тікуну — так, щоб постійні рацо і шов становили єдине поєднання. Душа має палати вогненною любов'ю, прагнучи залишити тіло.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] יהיה אח"כ בחי' שוב לאחד. ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי³⁵ להמשיך אא"ס [אור אין סוף]
 למטה דוקא בתומ"צ [בתורה ומצות]³⁶ (כמ"ש בתניא פ' נג).³⁷

І все ж після цього буде аспект шову — щоб об'єднати [ix]. «І проти своєї волі ти живеш» — щоб притягувати Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) донизу, саме через Тору й міцвот (як написано в Танія, розділ 53).

Однак за цією любов'ю має слідувати такий самий сильний шов: людина живе в тілі, щоб притягувати Нескінченне світло через Тору й міцвот. Альтер Ребе посилається на Танія, розділ 53, де описано, як Нескінченне світло спочиває на Торі й міцвот і притягується донизу через них.

והי' [והרי זה] יחוד והתחברות המקיף דתהו עם כלים דתקון. וז"ש [וזהו שכתוב] ביעקב ויבא לו יין. ופי' בזה דארמי מיא³⁸ לגו חמרא.

І це єднання й поєднання охоплювального [світла] Тогу з посудинами Тікуну. І про це сказано щодо Якова: «І приніс він йому вина». А Зоґар пояснює, що він долив води у вино.

Таке врівноважене служіння є поєднанням охоплювального світла Тогу з посудинами Тікуну. На нього натякає вірш про те, як Яков приніс батькові вина; Зоґар пояснює, що це означає: він змішав вино з водою.

כי יין הוא בחי' רצוא גבורות ורשפי אש ממטה למעלה. ויעקב ארמי מיא בחי' שוב.

Бо вино — це аспект рацо, Гвурот і вогняних спалахів [що здійснюються] знизу вгору; а Яков долив води — це аспект шову.

Вино, що зігріває й збуджує, символізує рацо та вогненні Гвурот, які здійснюються вгору. Вода, що спускається вниз, символізує шов; змішавши їх, Яков поєднав обидва аспекти.

9 ולכן ויבא לו יין³⁹ כו' הוא בתרי טעמי שהוא התכללות הרו"ש [הרצוא ושוב] מים ויין כו'

Тому вислів «і приніс йому вина» тощо звучить із двома таамім (знаками кантиляції), що відповідає поєднанню рацо (прагнення вгору) і шов (повернення вниз), води й вина тощо.

Зоґар каже, що слова «і приніс йому вина» протяжно вимовляються з двома таамім — словом, яке означає і знаки кантиляції, і смаки, — бо Яков долив воду у вино. Альтер Ребе тлумачить їх як воду й вино, шов і рацо, поєднані одне з одним.

ולכן איתא דיעקב הוא שלימו דאבהן⁴⁰ כי לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל.^{41,42} מפני שהיה אברהם

מדת החסד הפשוט בלא מזיגה לכך נתפשט יותר מדאי עד שאמר לו ישמעאל⁴³ כו'

Тому й сказано, що Яков є досконалістю праотців, адже [він був] не таким, як Авраам, від якого походив Ізмаїл. Оскільки Авраам був простим атрибутом милості (Хесед), без змішання, ця міра поширилася надмірно, аж до того, що він сказав: «Якби тільки Ізмаїл...» тощо.

Ось чому Зоґар називає Якова досконалістю праотців: у Сіфрей сказано, що від Авраама походив негідний нащадок — Ізмаїл, а від Якова — ні. Авраам уособлював Хесед у чистому вигляді, не поєднану зі стриманістю, тому вона поширилася надто далеко, аж до того, що він благав: «Якби тільки Ізмаїл жив перед Тобою».

ויצחק היה בבחי' גבורה כו' אבל יעקב הוא שלימו דאבהן התכללות ההפכים רצוא ושוב כנ"ל: 44

А Іцхак був у властивості стриманості (Гвура) тощо. Але Яаков є досконалістю праотців — поєднанням протилежностей, рацо і шов, як згадувалося вище.

Іцхак уособлював Гвуру — стриманість, також не поєднану з іншою властивістю; далі в Сіфрей сказано, що від Іцхака походив Ейсав. Яаков поєднує протилежності, рацо і шов, і тому він є досконалістю праотців.

В АВОДІ

Любов людини до Б-га має палати, наче спалахи вогню, прагнучи залишити тіло й приліпитися до Нього; та за нею завжди має йти рівний їй шов: жити далі в тілі — «проти своєї волі ти живеш» — і притягувати Б-жественність через Тору й міцвос. Рацо, яке відмовляється повернутися, як у Бен Азая, — не шлях Тори; шлях Тори — це шлях Рабі Аківи: увійти з миром і вийти з миром.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Чому Яаковові потрібно було перейти «річку» — Біну, щоб досягти охоплюючого світла Тору, і чому він сам залишився позаду?
2. Як властивість Яакова як Тіферет, що поєднує протилежності, пояснює його прагнення поєднати охоплююче світло Тору з внутрішнім світлом Тікуна?
3. Чим відрізняється любов, якої серце не може вмістити, від пробудження, що втихомирюється в серці, і чому Тора вимагає обох?
4. Чому рацо Бен Азая не було шляхом Тори, і чому входження та вихід Рабі Аківи з миром зробили його джерелом Усної Тори?
5. Чого навчає домішування Яаковом води до вина про рівновагу рацо і шов, і чому це робить його довершенням патріархів?

Примітки

АБЗАЦ 1

1 **ויקם בלילה**
У примітці сказано, що інший запис (ганаха) цього ма-
амара надруковано там.
ПРИМІТКА КЕНОТ

הנחה אחרת כסה"מ תקס"ה ע' צ. צד.

2 **ויקם בלילה הוא**
Яков уночі встає і переправляє своїх дружин та дітей
через брід на Яббоку. Маамар тлумачить цю переправу
як духовне піднесення.

בראשית ל"ב:כ"ג: Genesis 32:23

**ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר
ילדיו ויעבר את מעבר יבק:**

And he rose up that night, and took his two wives, and his
two handmaids, and his eleven children, and passed over
the ford of the Jabbok.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

בראשית לב, כג.

3 **ויקחם ויעברם את הנחל**
Яков бере свою родину й переправляє її через потік.
Альтер Ребе цитує цей вірш серед початкових віршів,
які він тлумачить.

בראשית ל"ב:כ"ד: Genesis 32:24

ויקחם ויעברם את הנחל ויעבר את אשור-לו:

And he took them, and sent them over the stream, and sent
over that which he had.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 **יחוד ברכה וקדושה**
Там Альтер Ребе пояснює бераху, кдушу та йхуּд як три
рівні: благословення — це життя, яке Б-г дає всім ре-
чам; святість притягується через міцвот («Який освя-
тив нас Своїми заповідями») зі світла, що охоплює всі
світи (совев коль альмін); а єднання — це притягнення
Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) у внутрішній вимір
— «Один, але не в числі». Там він посилається на
Pardes щодо слова «Ябок» (Лікутей Тора, V'Zos
HaBerachah 1:8).

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה לקו"ת ברכה צג, ד.

5 **בעבר הנהר ישבו אבותיכם**
У примітці Kehot Joshua 2:24 вказано як джерело цих
слів.

יהושע ב:כ"ד: Joshua 2:24

ПРИМІТКА КЕНОТ

יהושע ב, כד.

6 **בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם**
Перед смертю Єгошуа каже всьому народові: «Так гово-
рить Ім'я Б-га (Гавая), Б-г Ізраїлю: Ваші батьки здавна
жили за рікою» — Терах та його сини, які служили ін-
шим богам; очевидно, що йдеться про ріку Євфрат.
Маамар тлумачить слова «за рікою» як те, що вище за
рівень розуміння (Біна), де міститься корінь праотців
у вінці (Кетер).

יהושע כ"ד:ב' Joshua 24:2

**ויאמר יהושע אל-כל העם כה-אמר ה' אלקי ישראל בעבר הנהר ישבו
אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלקים אחרים:**

And Joshua said unto all the people: 'Thus saith the L-RD,
the G-d of Israel: Your fathers dwelt of old time beyond the
River, even Terah, the father of Abraham, and the father of
Nahor; and they served other gods.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

7 **בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם**
Зоар (Емор) запитує, чого навчають слова Єгошуа, і
відповідає, що праотці були притягнуті з вищої ріки,
«тієї ріки, яка відома». Альтер Ребе відсилає читача до
цього місця, щоб пояснити своє тлумачення вірша.

ספר הזוהר, אמור ל"ה:קע"א-ל"ה:קפ"ח Zohar, Emor 35:171-38:188

Imagine a king who had an only son whom he united in
marriage to a noble lady. What did his mother do? All that
night she spent in her storeroom, and she brought forth
therefrom a noble crown set with seventy precious stones to
crown him with; she brought forth silken garments and clad
him therewith and adorned him royally. Then she went to
the bride and saw how her maidens were arranging her
crown and her garments and her jewels. She said to them: I
have prepared a bath ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

8 **ופי הנהר הוא בחיי בינה**
Там Альтер Ребе тлумачить слова «Ваші батьки жили
за рікою» так само, як тут: ріка — це Біна світу Ацилут,
ріка, що виходить з Едена, як сказано в Зогар на Емор і
яка стікає вниз, щоб вдягнутися у Бріа; «за рікою» — це
те, що перебуває вище від Біни та осяжного інтелекту,
де жили й укорінені праотці, над ланцюгом послідов-
ного розгортання світів згори вниз (Тора Ор, Мішпатім
2:3-4).

ПРИМІТКА КЕНОТ

פי אמור צח, ב. ראה לקמן עה, ד.

9 **ונהר יצא מעדן**
В оповіді про Еден ріка виходить з Едену, щоб зрошу-
вати сад, а звідти розділяється на чотири. У Кабалі
ріка — це Біна, через яку спрямовується потік згори.

בראשית ב:10: Genesis 2:10

ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
ПРИМІТКА КЕНОТ

בראשית ב, י.

10 וַיִּרְשׁ הָאֲבוֹת הוּא מֵעֵבֶר הֵנָּה . . וְנִשְׁפְּלוּ . . בּוֹיָא דְאַצִּילוֹת

У примітці наведено слова Derech Mitzvosecha про те, що «за рікою» означає рівень над мудрістю (Хохма) й Біною світу Ацилут — охоплювальні світла над ланцюгом послідовного розгортання світів згори вниз. Це узгоджується з тим, що в цьому маамарі корінь праотців розміщено в Кетері.

ПРИМІТКА КЕНОТ

וכ"כ בדרך מצותיך פכ, ב "אבל עבר הנהר היינו מה שלמעלה מחו"ב דאצילות והוא בחי המקיפים שלמעלה מהשתלשלות" ע"ש. ראה סה"מ תרל"ט ח"א בהנחת כ"ק מהורש"ב ע' קעז.

11 וְעַי בּוֹהֵר פִּי אִמּוֹר

Там той самий уривок із Зогар на Емор наведено в поясненні слів «за рікою»: ріка — це Біна світу Ацилут, а праотці вкорінені над нею (Тора Ор, Мішпатім 2:3-4).

ПРИМІТКА КЕНОТ

צח, ב: "בעבר הנהר ישבו ואפיק לון מגו נהרא עילאה כל הנהר ההוא דאשתמודע". ע"כ. מובא גם לקמן עה, ד ובמ"מ. וראה הלשון באוה"ת נ"ך כרך א ע' ה ע"פ זה וז"ל: "וא"כ מפרשו על ונהר יוצא מעדן בינה דאצ"י". בענין עבר הנהר ברוב הדרושים מצ"יין הצ"צ ללקו"ת פ' בחוקותי דרוש הראשון מה, א.

АБЗАЦ 2

12 וַיַּעֲבֵר אֶת אֲשֶׁר לוֹ

Яков переносить через річку все, що має. Алтер Ребе тлумачить це як піднесення всього, що він виправив, до рівня, що перебуває за річкою.

בראשית ל"ב:כ"ד Genesis 32:24

וַיִּקַּחם וַיַּעֲבֵרם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ:

And he took them, and sent them over the stream, and sent over that which he had.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

13 וַיִּתֵּן יַעֲקֹב לְבָדוֹ

Яков залишається сам на дальньому березі, і чоловік бореться з ним до світанку. Тут він залишається позаду заради очищення Ейсава.

בראשית ל"ב:כ"ה Genesis 32:25

וַיִּתֵּן יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר:

And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him until the breaking of the day.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

בראשית לב, כו.

14 יַאֲבֹק אִישׁ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר

Яков залишається сам на дальньому березі, і чоловік бореться з ним до світанку. Тут він залишається поза-

...ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'

ду заради очищення Ейсава.

בראשית ל"ב:כ"ה Genesis 32:25

וַיִּתֵּן יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר:

And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him until the breaking of the day.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 3

15 דִּיעֲקֵב הוּא בְּחַי תַּפְאֵרֶת

У примітці сказано, що сутність Якова як Тіферет, яку пов'язано із Зоар хадаш до Ki Tisa, пояснюється там.

ПРИМІТКА КЕНОТ

זהר חדש תשא (מד, ב). נתבאר באוה"ת ויחי תתקצג, ב.

16 וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן

Рабі Шимон каже, що середня перекладина «від одного кінця до другого» — це святий і досконалий Яков, «чоловік, що мешкає в наметах», тобто у двох наметах, утримуючи і цей, і той; на 176a рабі Елазар додає, що досконалості немає, доки людина не тримає обидві сторони, як Яков.

ספר הזהר, תרומה צ"ד:תתק"ח-94:908-96:918 Zohar, Terumah צ"ו:תתק"ח

Said R. Simeon: 'Blessed art thou, O Land (earth), that thy king is free (ben horin), and nourishes thee in plenty without fear of interference from the "other one" (Severity), all being nourished by that Supernal King. "And thy princes eat in due time", this "time" being that of which it is written: "In time it shall be said of Jacob and of Israel, What hath G-d wrought!" (Num. 23, 23). "Woe to thee, O land (earth), when thy king is a child", as the prophet threatened Israel with the ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

17 בּוֹהֵר פִּי תְרוּמָה . . קַעֲיוֹ עֵיִי

За приміткою, в Ор га-Тора до Трума пояснюється значення «бруса», а в Ор га-Тора до Ba'ixi — слова «від кінця до кінця», тобто те, що середній брус проходить через усю Скинью.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה באוה"ת תרומה ע' אתתקלב שמפרש פי' "כריח". וראה שם ע' אתתקיו וע' אתתקיה ואילך. וענין "מן הקצה אל הקצה" באוה"ת ויחי שפה, ב.

18 וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן־הַקֶּצֶה אֶל־הַקֶּצֶה

שמות כ"ו:כ"ח Exodus 26:28

וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן־הַקֶּצֶה אֶל־הַקֶּצֶה:

and the middle bar in the midst of the boards, which shall pass through from end to end.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 4

- 19 Описуючи бенкет царя Ахашвероша в Шушані, Мегіла каже, що напої подавали в золотих посудинах — «посудинах різних видів». Хасидут використовує цей вислів щодо багатьох різноманітних міцвот, які служать посудинами для Б-жественності.

אסתר א':7 Esther 1:7

והשקות בכלי זהב וכלים מפלים שונים ויין מלכות רב כיד המלך:

And they gave them drink in vessels of gold—the vessels being diverse one from another—and royal wine in abundance, according to the bounty of the king.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 5

- 20 ובע"כ אתה חי

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

אבות ד, כב.

- 21 ובע"כ אתה חי

Рабі Елазар га-Капар навчає: «Проти своєї волі ти був створений, проти своєї волі народився і проти своєї волі живеш». Альтер Ребе застосовує це до необхідного повернення душі до життя в тілі.

משנה אבות ד:כ"ב Pirkei Avot 4:22

הוא היה אומר, הילודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי החשבון. ואל יבטיחה יצרך שהשואל בית מנוס לה, שעל כרחק אמה נוצר, ועל כרחק אמה נולד, ועל כרחק אמה חי, ועל כרחק אמה מת, ועל כרחק אמה עתיד לתן ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the designer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no iniquity, nor forgetting, nor ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

- 22 «Посудини різноманітних видів» — тут цей вислів сто-сується численних міцвот, у яких вниз притягується Нескінченне світло (Or Ein Sof).

אסתר א':7 Esther 1:7

והשקות בכלי זהב וכלים מפלים שונים ויין מלכות רב כיד המלך:

And they gave them drink in vessels of gold—the vessels being diverse one from another—and royal wine in abundance, according to the bounty of the king.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 6

- 23 ד' שנכנסו לפרדס

Гемара розповідає про чотирьох, які увійшли до Пардесу: Бен Азай, Бен Зома, Ачер і рабі Аківа. Бен Азай подивився й помер, Бен Зома подивився й постраждав, Ачер «зрізав насадження», а рабі Аківа вийшов мирно. Альтер Ребе пояснює ці наслідки через рацо (порив угору) і шов (повернення).

חגיגה י"ד ב:ח"ב Chagigah 14b:8

תנו רבנן: ארבעה נכנסו בפרדס, ואלו הן: בן עזאי, ובן זומא, אחר, ורבי עקיבא. אמר להם רבי עקיבא: קשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור, אל תאמרו "מים מים", משום שנאמר: "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

חגיגה יד, ב. ראה לקו"ת שלח מ, ד. ואתחנן ח, ב. שה"ש לו, ב מציינים לכאן. אוה"ת ויקרא כרך ב עי תקבו שמציין לכאן. וראה שם עי תקמא. נזכר בד"ה וכל העם רואים בסה"מ תרמ"ז עי צד.

- 24 רק ר"ע נכנס בשלום

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

כגירת העין יעקב שם. ירושלמי שם פ"ב ה"א.

- 25 רק ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום

В Єрусалимському Талмуді ця історія розповідається так: рабі Аківа «увійшов мирно й вийшов мирно» — саме таке формулювання використовує маамар.

תלמוד ירושלמי חגיגה ב:א"ב Jerusalem Talmud Chagigah 2:1

- 26 אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים

Коли Бен Азая дорікнули, що він закликає мати дітей, але сам не одружується, він відповів: «Що мені робити? Моя душа прагне Тори; світ може існувати завдяки іншим».

יבמות ס"ג ב:י"ח Yevamot 63b:18

אמרו לו לכן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקיים, נאה מקיים ואין נאה דורש, ואתה נאה דורש, ואין נאה מקיים. אמר להן בן עזאי: ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

- 27 עזה כמות האהבה

Кохана просить, щоб її поклали печаткою на серце коханого, «бо любов сильна, як смерть». Тут ідеться про любов до Б-га, настільки сильну, що вона відділяє душу від тіла.

שיר השירים ח:6 Song of Songs 8:6

שימי כחותם עלי לבך כחותם על ידועך כיעצה כמות אהבה קשה כשאל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה:

Set me as a seal upon thy heart, As a seal upon thine arm; For love is strong as death, Jealousy is cruel as the grave;

The flashes thereof are flashes of fire, A very flame of the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
ПРИМІТКА КЕНОТ

שה"ש ה, ו.

28

כי לשבת יצרה

Пророк Исаия від імені Б-га говорить, що Творець «не для тоху створив її; Він сформував її, щоб у ній жили». Вірш протиставляє тоху усталеному життю, а маамар використовує його, щоб показати: шлях Тори — це Tikun (упорядкований стан), життя у світі.

Isaiah 45:18ה"ח:י"ח

כי כה אמרה' בורא השמים הוא האלקים יצר הארץ ועשה הוא כוננה לאתהו בראה לשבת יצרה אני ה' ואין עוד:

For thus saith the L-RD that created the heavens, He is G-d; That formed the earth and made it, He established it, He created it not to be empty or chaotic, He established it to be settled and inhabited: I am the L-RD, and there is none else.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29

ובע"כ אתה חי

«Проти своєї волі ти живеш»: душа мусить повернутися, щоб жити в тілі.

Pirkei Avot 4:22כ"ב:ד

הוא היה אומר, הילודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדן, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי החשבון. ואל יבטיחה יצרה שהשואל בית מנוס לה, שעל כרחק אתה נוצר, ועל כרחק אתה נולד, ועל כרחק אתה חי, ועל כרחק אתה מת, ועל כרחק אתה עתיד לתן ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the designer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no iniquity, nor forgetting, nor ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

30

היינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה

У примітці наведено слова Ор га-Тора про те, що корінь душі рабі Аківи був дуже високого ступеня й міг сприйняти це розкриття.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה באוה"ת אחרי כך ב ע' תקמא: "ששרש נשמת ר"ע היתה במעלה ומדרגה גדולה לקבל הגילוי". וראה במאמרי אדה"ז — ענינים ע' תו: "ר"ע יצא בשלום מפני שירידתו היתה בקו האמצעי".

АБЗАЦ 7

31

ויחץ כו' לשני מחנות

Яков, боячись Ейсава, поділяє своїх людей на два табори. У попередньому маамарі ці два табори тлумачаться як дві окремі лінії Тору.

Genesis 32:8ה"ח:י"ב

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הפקר והגמלים לשני מחנות:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32

ולכן הי' ר"ע מקור כל התורה שבע"פ

Примітка вказує на бесіду, у якій Рабі Аківа розглядається як джерело Усної Тори у зв'язку з цим уривком.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה לקו"ש חכ"ב ע' 140.

33

סתם משנה ר"מ

Рабі Йоханан каже, що безіменна Мішна належить рабі Меїру, безіменна Тосефта — рабі Нехемії, безіменна Сифра — рабі Егуді, а безіменний Сіфрей — рабі Шимону, і всі вони дотримуються думки рабі Аківи.

Sanhedrin 86a:3-4ה"ד:ג-א

לא סלקא דעתה, דאמר רבי יוחנן: סתם מתניתין - רבי מאיר, סתם תוספתא - רבי נחמיה, סתם ספרא - רבי יהודה, סתם ספרי - רבי שמעון, וכולהו אליבא דרבי עקיבא. הגונב בנו - מאי טעמא דרבנן?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

סנהדרין פו, א.

34

מימינו אש דת למו

У благословенні перед смертю Моше описує, як Б-г приходить із Синаю, маючи «вогненний закон для них» у правиці Своїй. Альтер Ребе тлумачить це як вогонь і правницю — протилежності, поєднані в Торі.

Deuteronomy 33:2ה"ב:ג

ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אש דת למו:

And he said: The L-RD came from Sinai, And rose from Seir unto them; He shined forth from mount Paran, And He came from the myriads holy, At His right hand was a fiery law unto them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דברים לג, ב.

АБЗАЦ 8

35

ובע"כ אתה חי

«Проти своєї волі ти живеш»: душа має повернутися,

| שוב חיות ב'תלי י' ד'תלי ת'מ.

Pirkei Avot 4:22 כ"ב: אבות ד'

הוא ה'ה אומר, ה'לודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון. לידע להודיע ולהודיע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדן, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברור הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי החשבון. ואל יבטיחך יצרך שהשאל בית מנוס לך, שעל כרחק אמה נוצר, ועל כרחק אמה נולד, ועל כרחק אמה חי, ועל כרחק אמה מת, ועל כרחק אמה עתיד לתו ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the designer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no iniquity, nor forgetting, nor ...

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

36 להמשיך אא"ס למטה דוקא בתומ"צ

Примітка вказує на цей маамар у зв'язку з темою притягування Нескінченного світла донизу саме через Тору й міцвот.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה ד"ה כתוב באוה"ח בסה"מ אתהלך לאוניא (ס"ע לג), ובארכה ד"ה וכל הלכבות באוה"ת אחרי (כך ב עי תקלה). ד"ה אחרי מות תרמ"ט. לקריש ח"ג ע' 988 ואילך. לקו"ש חכ"ב ע' 140.

37 כמ"ש בתניא פ' נג

Останній розділ Танія пояснює, що Б-жественна присутність (Шехіна) спочиває на Торі та міцвот і через них притягується вниз. Альтер Ребе посилається на нього, говорячи про шов (повернення) як про притягування Нескінченного світла (Or Eйн Соф) вниз.

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים נ"ג:35 Tanya, Likkutei Amarim 53:35 ובבית שני שלא היה בו הארון והלוחות, אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שלא היתה שכינה שורה בו, פירוש, מדרגת שכינה שהיתה שורה בבית ראשון שלא כדרך השתלשלות העולמות. אלא, בבית שני, היתה שורה כדרך השתלשלות והתלבשות מלכות דאצילות במלכות דבריאה, ודבריה במלכות דיצירה, ודיצירה בהיכל קדשי קדשים דעשיה, וקדשי קדשים דעשיה היה מתלבש בקדשי קדשים שבבית המקדש שלמטה, ושרתה בו ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

38 דארמי מיי

Зоар (Балак) наводить слова Хануха-Метатрона: «він приніс йому вина» означає, що Яаков долив води у вино, бо без цього Іцхак не зміг би його витримати.

Альтер Ребе розуміє це як урівноваження рацо (п'рагнення) шов.

ספר הזהר, בלק ר' ע"ח-פ' 86-78 Zohar, Balak 6:78-86

АБЗАЦ 9

39 ויבא לו יין

Яаков приносить своєму батькові Іцхаку вино разом із їжею перед благословенням. Зогар каже, що вірш продовжує вимову слів «з двома теамім (акцентами читання)», а Альтер Ребе розуміє їх як поєднання води й вина.

בראשית כ"ז:25 Genesis 27:25

ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכה נפשי ויגשלו ויאכל ויבא לו יין וישת:

And he said: 'Bring it near to me, and I will eat of my son's venison, that my soul may bless thee.' And he brought it near to him, and he did eat; and he brought him wine, and he drank.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

בראשית כו, כה.

40 דיעקב הוא שלימו דאבהן

Зогар називає Яакова довершенням Праотців. Альтер Ребе пояснює це тим, що Яаков поєднав протилежності.

Zohar I, 171b כ"א ק"א

ПРИМІТКА КЕНОТ

זח"א ק"א, ב. וראה לעיל יז, ג.

41 לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

ספרי דברים לב, ט.

42 לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

Щодо слів «Яаков — частка Його спадку» Сіфрей каже, що від Авраама походив відбракований нащадок — Ішмаель, а від Іцхака — Ейсава, але всі сини Яакова були гідними.

ספרי דברים י"ב:א-ב'1-2 Sifrei Devarim 312:1-2

... צאו מתוך שלי, אי אפשי שתהיו בתוכה, תנו לי חלקי שאהא מכירו. כך כשבא אברהם אבינו לעולם יצאה ממנו פסולת, ישמעאל וכל בני קטורה. בא יצחק לעולם יצאה ממנו פסולת, עשו וכל אלופי אדם. חזרו להיות רעים יותר מן הראשונים. וכשבא יעקב לא יצאה ממנו פסולת, אלא נולדו כל בניו כשרים, כענין שנאמר (בראשית כה כו): "ויעקב איש תם יושב אהלים". מהיכן המקום מכיר את חלקו? מיעקב, שנאמר: כי חלק ה' עמו יעקב חבל ...

(Devarim 32:9) "For the portion of the L-rd is His people": An analogy: A king had a field and gave it to tenant-farmers, who began to steal from it — upon which he gave it to their sons — who began to be worse than the first. When a son was

born to him, he said to them: Get out of what is mine. You cannot remain there. Give me my portion so that I can recognize it. Similarly, when our father Abraham came to the world, there issued from ...

Vocalized Edition (CC-BY-NC) • Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY)

43

לו ישמעאל

Коли Б-г обіцяє Аврааму сина від Сари, Авраам відповідає: «Якби тільки Ішмаель жив перед Тобою!» Тут показано, як милість (Хесед) виходить за належні їй межі.

Genesis 17:18 בראשית י"ז:י"ח

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹקִים לוֹ יִשְׁמָעֵאל יְחִיָּה לְפָנֶיךָ:

And Abraham said unto G-d: 'Oh that Ishmael might live before Thee!'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

44

ופי' בזהר

Зогар (Балак) каже, що, оскільки Яков домішав воду до вина, вірш подовжує вимову слова «з двома теамім», бо воно тримається на двох боках. Альтер Ребе розуміє два теамім як рацо і шов (порив і повернення) — вино й воду.

Zohar III, 189a זח"ג קפט, א

ПРИМІТКА КЕНОТ

זח"ג קפט, א.

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations i the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Цитовані джерела за Сефарією: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Vocalized Edition (CC-BY-NC); Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою IIII (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/vayishlach/4/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок